

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

САЛМОНЕЛОЗИТЕ ПРИ ХОРАТА В ЕВРОПА ПРЕЗ 2012 Г.*

Проф. д-р Бойко Ликов
Директор на Център за оценка на риска

Продължава тенденцията за намаляване на случаите на салмонелози при хората в Европа през 2012 г. Регистрирани са 92,916 случаи на тази инфекция в 27 държави членки (ДЧ), от които 91 034 са потвърдени. **Заразеността средно за Европа е 22.2 случая на 100,000 човека (в България е двойно по-малка)**, което представлява 4.7 % намаление на потвърдените случаи в сравнение с 2011 г. Най-високи стойности на заразеност на хората е съобщена от Чехия и Словакия – 85 случая на 100,000 жители, а най-ниски стойности има в Португалия, Гърция и Румъния – по-малко от 4 случая на 100 000. Швеция, Финландия и Норвегия обявяват, че 70% от случаите са при хора заразени по време на пътуване в чужбина.

Има определена лятна сезонност на случаите на салмонелози през 2008-2012 г. Значително намаляваща тенденция има в 15 ДЧ (вкл. в Гърция), а значително увеличение в Холандия и Франция. Тази тенденция в Холандия се дължи на голям епидемичен взрив причинен от *S. Thompson*, като източник на инфекция е пушена съомга. Десет ДЧ дават данни за приетите за болнично лечение, които са 54,1% от засегнатите хора. Най-голям е относителният дял на хоспитализираните хора в Гърция, Румъния и Португалия – между 73 и 91%. **Осем ДЧ дават данни за 61 смъртни случаи – 0,14% от потвърдените.**

Най-много случаи при хора има в Германия – 20 493, следват Чехия – 10 245, Обединеното кралство – 8 812, Франция – 8 705, Полша – 7 952, Унгария – 5 462, Словакия – 4 627, Белгия – 3 101, Швеция – 2 922, Финландия – 2 204. Най-малко са случаите в Кипър – 90 и Малта – 88. **В Румъния са регистрирани 698 случая, в Гърция – 404, а в България – 839.**

Като инцидентност по отношение на броя на населението на първо място е Чехия – 97,5/100 000, следват Словакия – 85,6/100 000, Литва 58,6/100 000, Унгария – 55,8/100 000, Испания – 36,2/100 000, Швеция – 31/100 000, Люксембург – 26/100 000 и

Германия 25/100 000. Този показател е най-нисък в Португалия, Румъния, Гърция и Ирландия – съответно 1,8; 3,3; 3,6 и 6,7 на 100 000 жители.

В България заразеността е 11,5/100 000 жители, в Гърция 3,6/100 000, а в Румъния – 3,3/100 000. В България през 2008 г. са установени 1 516 случая, през 2009 - 1 247, през 2010 г - 1 154, през 2011 г - 924 и през 2012 г - 839, т.е има ясна тенденция за намаляване почти със 100% на заразени със салмонели хора, което се дължи на прилагането на мониторинговите програми за редуциране на салмонелозите финансирани от ЕС при кокошки носачки, разплодни птици, бройлери, пуйки и свине. Може да се предположи, че малкият процент на заразеност със салмонели в Малта, Кипър и Гърция е в резултат на специфичната кухня на тези източносредиземноморски страни. За периода 2008-2012 г тенденция за намаляване на случаите на салмонелози има в Италия, Австрия, Белгия, Дания, Германия и Швеция, а на увеличение в Испания, Холандия и Франция.

25 ДЧ дават данни за видовата структура на изолираните салмонели от хората (без България и Полша). Както и през предишните години водещи са серотиповете *S. enteritidis* – 41,3% (44,6% през 2011 г) и *S. typhimurium* – 22,1% (24,4% през 2011). Продължава да се увеличава делът на монофазната *S. typhimurium* 1,4[5],12:i -7,2% (4,6% през 2011 г). Основен източник на *S. typhimurium* е свинското и говеждото месо, а на *S. enteritidis* – птичето месо и яйцата. Увеличават се случаите на заразяване със зеленчуци, поливани с контаминирани води.

S. Infantis – 2,5% е четвъртият най-често срещан серовар с тенденция за нарастване (птиче месо), *S. Stanley* – 1,4% е причинител на голяма епидемия в 7 ДЧ с източник на инфекция пуйче месо. *S. Thompson* – 1,3%, изолирана от пушена съомга засегна голям брой хора в Холандия. Нарастване делът на *S. Panama* – 0,9% като на нея се дължат на епидемиите в Германия (засегнати са 334 човека в Тюрингия повечето деца от 1 до 3 години) и Италия. Източник на инфекция са сурови колбаси. На 9 място е *S. Derby* – 0,9% (водоплаващи птици), а на 10-то *S. Kentucky*- 0,8% (свине и патици). Делът на останалите серотипове е 20,7%.

Като основен извод може да се направи, че финансираните от ЕС програми за мониторинг на салмонелозите при основните видове животни, от които се добиват храни, имат определен принос за значителното намаление на случаите на тези инфекции при хората в ДЧ - около 38% за периода 2008-2012 г. Това е безспорен успех в повишаване безопасността на храните по отношение на биологичните рискове.

i

17.3.2014

ⁱ *EU summary report on zoonoses , zoonotic agents and food-borne outbreaks, EFSA- ECDC 2012, EFSA Journal, 2014, 12(2): 3547.